PROGRAMMA
QVO
RECTOR
ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS
BERNHARDUS Barnstorff/
Med. D. Prof. Publ. & Poliater
AD
JUSTITIAM DEI VINDICEM,
qvæ ipsi naturalis est,
Circa acerbissimam Passionem
JESU CHRISTI
ipsius FILII DEI, DOMINI
atqve Salvatoris nostri
seriò meditandam
Omnes omninò Cives Academicos, eâ qvâ fas est pietatis & officii ratione, peramanter invitat.



ROSTHOCHII,
Typis JOHANNIS WEPPLINGII, Univ. Typogr.

PAssionem JESU CHRISTI ipsius FiliiDEI salvatoris nostri, ejusq; causam animo piè sollicitèq; semper perpendere sicut summæ atq; necessariæ pietatis est, ita nec sine magnâ animæ salute, voluptate, atqve omni recreatione solatii res illa unqvam, si seriò qvidem suscipiatur, esse potest. Aperiuntur hîc fontes gratiæ divinæ beneficentissimæ, omni suâ in nos plenitudine redundantes. Elucet inde qvám manifestissimê splendor omnis gloriæ divinæ, ut nec misericordiam sine justitia, nec utramq; sine mirabili sapientiæ opere intueri atq; agnoscere liceat conf. 2. Cor. IV. 6. Nos jam ut eò melius rem omnem intelligamus, depositâ longê Bacchanaliorum cogitatione, eô flectamus animum ejusq; curam, ut ostendamus, redemptionem generis humani aliâ ratione prorsus fieri non potuisse. Expendamus itaqve nunc DEI justitiam contra peccatores vindicem eâ qvâ licet dignâ meditatione, hoc est qvâm diligentissimè & non sine multa pietatis recordatione. Neqve enim meritum CHRISTI, qvod sanguine ipse suo interposuit, ritê æstimare poteris, neqve gloriam DEI adeò apud animum ampliare, nisi in hâc qvoqve fide confirmatus fueris. Atqve ut rem ab initiô aggrediar, eam veritatem, qvæ est immutabilis naturæ atqve æternæ æstimationis, satis clarè intelligimus nonnisi â DEO vim suam habere posse, ea qvidem ratione, qvâ DEUS se ipsum negare planê nequit 2. Tim. II. 13. Sicut enim omnis alia, qvæ est rerum veritas, extra voluntatem DEI neqve sui neqve rationis ullo principio, unde constitueretur, niti potest, ita neqve illa, quæ æternæ veritatis sunt, aliunde derivare fas est, qvâm ex ipsâ essentiâ DEI, qvæ est immutabilis & æterna. Inde est, qvod idem simul esse & non esse omninô nequeat. Inde virtutem suam mensuramqve accipiunt rationes arithmeticæ, ut v. g. tria ter repetita atqve ex se multiplicata necessariò faciant novem. Inde relationes qvæqve id inferunt, idqve sibi volunt, quod talis rerum ad se invicem respectus postulat, ut v. g. totum referat partes, Pater filium; Qvi conceptus omnes tales sunt, ut qui eos sive in dubium vellet vocare sive negare, non existimaretur sanæ mentis esse; Cumqve sic in infinitum abest, ut naturam suam vel ullo modo varient citra evidentem rationis & voluntatis contradictionem, qvam DEUS nunquam pati potest, manifestum est, has & similes veritates non â liberâ & indifferenti voluntate DEI esse suspendendas, sed ex ipsa naturâ e us, quæ neqve umbram mutationis ferre sustinet Jacob. I. 17. profluere. Jam verò qualis veritas est, talis etiam intelligitur esse justitia, qvæ illam sequitur tanqvam individua Comes in naturâ perfectissima. Neqve enim aliter aut velle aut agere oportet, qvâm sicut

de

de rebus agentisqve ad objectum relatione & habitudine judicatum est, adeò ut vel minimus voluntatis motus contrarius imbecillitatem aliqvam naturæ jam inferre non sine causa censeatur. Neque veritas & justitia aliud sui discrimen interponere videntur, qvâm qvod est rationis, ut veritas putetur magis res respicere, justitia magis actionem. Æterna itaqve illa DEI veritas sicut naturæ divinæ sine ulla mutatione inest, tanquam certissima regula omnium morum, ita id etiam habet, ut rectitudo DEI & leges ejus ipso veritatis divinæ nomine qvàm gravissimè veniant, æqve latê sic patente & veritate & justitiâ illâ æternâ Ps. CXI, 7. CXIX. 30. 86. Quemadmodum ergô intellectum rebus suis, qvas intelligit, conformem esse debere, per se in omnem æternitatem certissimum est, ita voluntatem qvoqve, qvæ in certum aliqvod objectum fertur, oportere in omnibus ab intellectus judicio suspensam esse, æqvissimam pariter ac æterni juris rationem habet. Et insanam velle voluntatem, qvæ â rectæ rationis præscriptô recedit, aut approbare, aut benignius tolerare, â justitiâ prorsus alienum est. Ita enim conformaretur voluntas voluntati, vel saltim ad affinitatem istam accedere videretur, ut justitiæ amplius rationem sic tueri velle in neutram partem esset integrum. Cum itaqve Creatura eam habeat sui significationem, ut sine cogitatione Creatoris ne nomen quidem animum subire queat, essentiam, motum atqve vim omnem â voluntate Creatoris accipiens, efficitur etiam inde jam sponte suâ, ut Creatura obseqvium præstare opus habeat Creatori & qvovis tempore promptissimum & nonnisi cum plenâ destructione sui terminandum. Hæc, qvæ incumbit Creaturæ, justitia non remitti potest unqvam, nec ad arbitrium suum fingi, sed necessitatis est omnibus suis numeris absolutæ. Qvomodo enim qvæso, qvod creaturæ nomen habet, qvamdiu poterit cogitari, sine ipsius naturæ eversione Creatoris voluntati se subducet? Annon sicut ipsius voluntate fieri cœpit, ita eadem ejus virtute per omnes temporis partes indiget creatura, ut subsistat pariter atqve operetur Apoc IV. 11.? Aut sanê appellationem sui omnem mutet atqve amittat Creatura, qvod tamen universam rationem planê tollet, aut obediens esto Creatori per qvævis temporum intervalla. Quas officii sui partes, ut etiam inter Creaturas essent, qvi intelligerent, Angelos atqve Homines DEUS condidit ad imaginem sui. Et qvantâ facilitate non in intellectum hominis id omnino influit, Creatori esse parendum, hancqve obligationem ex ipsâ natura nostrâ profluere, nullo sive facto sive casu mutabilem. Qui contrà sentit atqve agit, ita in contrarium abit, ut vim intelligendi planê eversum eat. Non sensus, non

 ratio

ratio officium ibi amplius suum facere possunt, atqve ita contrariis pugnatur, ut neqve locus rationi relinqvatur, dum qvæ necessariô involvuntur conceptu Creaturæ, ita prorsus & perturbantur & aufferuntur. Tantum abest â justitia divinâ, ut hanc insaniam æqvo animo perferat, ut incendatur potius ad omnem vindictam exercendam. Culpa namqve ex tali offensione DEI contrahitur nonnisi ipsâ morte æternâ diluenda h. e. infinitæ miseriæ, qvam neqve animo satis complecti, neqve ulla linguæ virtute satis enunciare poteris. Annon DEUS ibi contemtui habetur, ubi ita protervê imperium ejus spernitur? Annon sive alius sive ipse ita peccans in locum DEI substituitur, nullâ sic æterni Creatoris habitâ ratione? Annon excutitur sic omni violentiâ, qvantum in se est, imperii illa necessitas, qvam ipsa natura Creaturæ imposuit? ita hic cumulantur peccata, ut neqve numerum eorum amplius inire perspectum habeas. In infinitum enim excurrunt errores atq; crimina, quando ab æterno veritatis principio semel receditur, qvocunqve alio opinionis idolo sibi in locum ejus efformato Joh. VIII. 44. Si jam DEUS est fons omnis juris, si regula atqve æterna veritas, neqve de imperio suoqve jure vel qvicqvam eum cedere posse, seriô putandum est. Si enim cederet aut remitteret aliqvid, palâm significaretur, veritatis etiam æternæ posse aliqvam jacturam fieri, qvâ intelligitur, creaturam Creatori absolutê teneri, posse jus illud DEI immutabile in creaturas ex arbitrio tamen DEI aliquantulum mutari, posse etiam imperium DEI impunê negligi, si DEUS modò gratiam facere vellet, remqve sic esse æqve facilem arbitrii divini & punire & remittere peccatum, atqve obedientiam non esse ita juris naturæ, ut absolutæ sit necessitatis. Ita verò actum esset de omni illâ juris ratione, qvæ ex ipsâ essentiâ & naturâ obligatorum exsurgit, qvâ aliter illa neqve considerari, neqve se habere posse, juxta habitudinem suam ad obligantem simpliciter æstimantur. At verô qvantum ab omni ratione abest, ut Creatura unquam permittatur juris sui, legeq; divina exsolvatur tanqvam non dependens â DEO, eo minus etiam fieri potest, ut qvicqvam imperio suo decedere Deus patiatur, peccataqve homini impunè dimittat. Annon qvi imperata Dei facere detrectat, oppidò testatur, se nolle Deum audire seq; velle prorsus suæ potestatis esse, atqve ex animi sui libidine agere, qvæcunqve ageret? Jam si hujus sceleris Deus impunitatem homini daret, annon permitteret sic illi voluntatem aliqvando suam, qvâ sibi ipsi vivere voluit sine legibus, sine ratione justitiæ? Annon relinqveretur inde, posse tamen hominem obligatione suâ erga Deum aliqvando absolvi? Nam cui condonat imperator crimen læsæ Majestatis suæ sine pœnis, illi se facilem præbet ad

feren-

ferendam inobedientiæ voluntatem, conceditqve, qvod licuerit ita adversari præceptis: Cumq; homo semel lapsus in peccatum, reluctandi illam libidinem per naturam suam continuet, viribus benè agendi prorsus jam amissis, sicut qvi semel sibi vitam ademit, per se ad vitam resurgendi nullam habet amplius virtutem reliqvam, sed ad corruptionem magis propendet, conseqveretur multò magis, si DEUS veniam ipsi sine pœnis faceret, hominem etiam genio suo indulgere posse, cum neqve suâ sponte deponat homo malitiam, sed contra naturalem etiam repugnandi voluntatem divinâ modô superveniente virtute immutetur. Interponeretur ergò necessariô tale incredulitatis spatium, ubi ipsam etiam obligationis suæ erga Deum opinionem ex animo suo ejecit homo, qvam nisi Deus graviter puniret, vel eâ saltim ratione confirmaret, qvod non simpliciter aut rationi contradiceret, aut naturæ divinæ repugnaret. Adeò verò tandem omnis sic creaturæ conceptus periret in ipsâ ratione, ut eam fingeres vel ad tempus aliqvod non aliunde dependere. Adeò imperium Dei, qvantum apud hominem est, aliqvando nullum esset & planè cessaret. Nam cujus autoritas, spretis etiam legibus, apud subditos nihil valet, ille non intelligitur illo tempore imperator esse, qvando insuper nihil acerbi, nihil gravius in subditos decernit, ut ne sensum qvidem doloris cujusdam inde illi experiantur. Qvod qvàm absurdum sit, omnemqve rationis usum planè inutilem reddat atqve confundat, qvilibet sanæ mentis facilè deprehendit. Neqve enim ex merâ Dei & nostrâ voluntate, qvod subinde inculcandum est, illud officium emergit, ut Deo simus obligati, sicut filius adoptivus à voluntate Patris & sua, qvæ utrinqve per se est mutabilis, parendi suam rationem deducit, sed, ut jam suprà variè monstratum est, ex ipsâ naturæ nostræ conditione parendi illa necessitas simul est enata, paritqve nobis æstimationem sine ullo restringendi modo absolutè continuam. Atq; hinc etiam est, qvod ipsi qvoqve gentiles τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ i. e. hanc à justitia divina reqvisitam pœnarum compensationem per naturam suam nosse dicantur Rom. 1, 32. Qvomodo verò id ipsis unqvam licuisset, si justitia hæc DEI vindex esset liberi decreti? Neq; minus Deus inde collaudatur tanqvâm à re simul perficiente, qvod pœnas sumat à malis atqve contumacibus, non dissimulans, non parcens eorum flagitiis Exod. XXXIV. 7. Nah. 1. 2. seq. Tantâ gravitate hæc ibi dicuntur, ut Deus non perfectus in se amplius crederetur, nisi & vindictæ scelerum penes eum naturalis locus esset. Et sicut justitiam in se consideratam à DEO separare velle absurdissimum est, ita neq; vindictam, qvæ tanqvam species justitiæ laudatur 2. Thess. 1. 5. sq., à DEO un-

 quam

qvam vel animo sejungere oportet. Eqvidem Reges, Principes atqve alii Dynastæ id sibi tribuunt adhuc, atqve utile esse nonnunqvam arbitrantur, ut injurias subditorum concoqvant, vel non adeò animo proponant, neqve inexorabiles nimium neqve ad vindictam propensi, sed placabiles in omnibus. Verùm ita ipsi docent, se esse ejusdem naturæ, qvæ ex carne & sangvine constat, cum rebellibus subditis, atq; æq; ad lapsum talem procives, si ita sibi relinqverentur, sicut subditi. Qvicqvid ergo misericordiæ apud se videntur dare, ex memoriâ communis, qvæ est naturæ nostræ, fragilitatis dare præsumuntur, vel qvodammodo etiam tenentur. Accedit, qvod nullum Principis imperium, in qvantam etiam sive terrarum sive juris amplitudinem pateat, ejus sit naturæ, ut ipsi per se debeatur aut mutari prorsus neqveat, cum neqve spiritum ex virtute sua trahat Princeps, sed gratiæ divinæ omnia, qvæ habet, sicut alii homines, accepta referat necesse est. Qvemadmodum ergo incrementum capere possunt res Principis, ita neqve sine metu damni unqvam eas consistere, experientia rerum subinde testatur. Et licet Princeps per omnem etiam vitam imperii sui administrationem sine ullâ clade felicissimè producat, ita tamen sub finem vitæ suæ ipse tandem frangitur atqve minuitur, ut unà cum vitâ imperium deponere à superiori potestate gravissimè cogatur. Qvid inde mirum, non adeò semper urgere Principem atqve perseqvi jus imperiumq; suum, qvod ex gratiâ alterius ipsi in alios modò contigit, qvodqve per se ita caducum est. Qvoties tamen & qvantum de compensatione, qvæ fieri per pœnas debebat, remittit Princeps in re qvidem, qvæ ad imperatoriam ipsius dignitatem spectat, toties etiam atq; tantum juri imperioq; suo aliqvid detrahi facilè concedit, sicut ille, qvi parùm curat res sibi ablatas à fure restitui, contentus in posterum, mente prorsus mutatâ, furem á rapinis abstinere velle. Qvid? qvod periculum rerum omnium non parum augere videretur Princeps, si militibus in bello qvoqve adversus se insurgentibus pari semper promptitudine ignoscere vellet. Qvi casus sanè per se sine ullâ spe veniæ vindictam exposcere necessariò videtur, ne alii exemplum secuti, dum in eandem sceleris similitudinem prolabuntur, omnem rerum summam si non prorsus subvertant, tamen mirum qvantum affligant: Vel si nihilominus in benignam voluntatem adhuc propenderet Princeps, ostenderet potius ita mutationem rerum suarum etiam fieri posse, qvàm ut consuleret & sibi & autoritati suæ & multorum saluti. Verùm enim verò longè alia est ratio cum imperio Dei, qvod ita summum atq; necessarium est, ut nullos gradus agnoscat, neqve in majus ampliandum neq; ullâ parte minuendum. Qvô sensu verê ab-

solu-

ſolutum eſſe dicitur, à legibus nempe alienis, qvanqvam non ab ipsâ Dei naturâ, qvâ ſe exuere neqvit. Atqve eâ propinqvitate, eâqve neceſſitudine cum Dominio Dei ejusq; poteſtate conjuncta eſt juſtitia, qvæ eſt cum irrogatione pœnæ, ut alterum ab altero magnificè celebretur Apoc. XVI. ſ. 7. c. XIX. 1. ſq. Neq; eſt, qvod in contrarium velis cogitare, Deum etiam in ſe eſſe ſummè miſericordem, cum miſericordia non excludat juſtitiam Dei punientem; neq; unqvàm poſſit peccatorem ipſo facto prius reſpicere, qvàm de ſatisfaciendi modis fuerit proſpectũ. Ea certè attributorum omnium in Deo eſt perfectio, ut nunqvam Deus poſſit eſſe ſui diſſimilis, ſed ſibi exactiſſimè ſemper conformis in omnibus. Annon in ſole vis eſt æq; liqvefaciendi atq; indurandi, æq; illuminandi atq; obſcurandi hominum oculos, æq, fovendi atq; comburendi terrarum plantas? Annon tamen inde ſtatim eſt diverſa lux aut radiorum in ſe contraria diſſimilitudo? ita multo minus qvæ in Deo ſunt naturales perfectiones, à ſe invicem diſſidere poſſunt, aut altera alteram excludere, licet pro objectorum conditione actiones animadvertantur oppidò contrariæ, & conceptus etiam nobis inde formentur de virtutibus illis agendi prorſus ſibi adverſantes. Proinde ſimul ac cogitatur in DEO miſericordia hominibus peccatoribus exhibenda, etiam cogitatur de juſtitiæ ſatisfactione. Quæ cogitationes ita ſibi invicem implicantur atqve inhærent, ut cernantur ſimul eſſe atqve æque latè patere. Neqve enim ſatisfaciendi ille modus ſine miſericordiâ, neqve miſericordia ſine illo animo obverſari unquam poſſunt aut valere; objectumque miſericordiæ tale eſſe oportet, pro cujus peccatis ut ſibi ſatisfiat, jam DEUS ipſe providit. Inde nullam bonitatis, nullam miſericordiæ divinæ erga ſemet cogitationem aut ſubeunt diaboli, aut ejus rei facultatem habent. Continentur enim ſub caliginem vinculis æternis epiſt. jud. v. 6. Et tamen miſericordia eſt inter illa attributa, qvæ ipſi naturæ divinæ per ſe debentur. Homines contrâ generalem DEI erga ſe bonitatem ex tam jucundo Creaturarum conſpectu, ex tantâ beneficiorum multitudine colligere atq; intueri in promptu habent ubique. Nobis enim ab æterno Deus Salvatorem decrevit, qvi pœnam in ſe ipſum derivaret iramqve divinam pro nobis infinitis modis placaret. Qvod niſi factum eſſet, pari infelicitate cum diabolis neqve bonitatis neqve miſericordiæ Divinæ ullum ſenſum perciperemus, clamante potius juſtitia Dei undiqve vindictam atq; horribiliter terrente. Et ſi alia Deus via nobiſcum in gratiam redire potuiſſet, qvantum non inde minueretur meritum Chriſti! Expiraret ſic ſumma ejus neceſſitas, qvæ autoritatem ipſi facit maximam. Leviores fierent dolores, dum ipſi Filio DEUS facilè peperciſſet ejus amantiſſimus. Imò eluderetur omnis ejus veritas, qvâ abjectiſſimè

eti-

etiam coram DEO evacuatum esse Christum Majestate divinâ, si usum & sensum ejus spectes, docet Scriptura. Ita facilè etiam major audacia atqve peccandi libido hominum animis accederet, dum spes veniæ esset præter sangvinem Christi etiam ex eô, qvod ira Deo non esset naturalis. Qvæ omnia sicut qvàm longissimè à rationis sanæqve doctrinæ institutione deflectunt, ita neqve locum inveniant apud animum Christianum, ut vel cogitentur vel præceptis tradantur. Relinqvitur ergò, ut gloriam hanc DEO justitiæ vindicis intemeratam semper vindicemus atqve constantissimè. Qvantâ non severitate hanc ipse Deus etiam à FILIO suo exegit? Intueamur modò exemplum hoc justitiæ non sine magno animi tremore! FILIUS fuit ipse dilectus, qui ita miserrimè excruciatus: Peccata etiam sunt aliena, non propria, ob qvæ tantum iræ divinæ incendium in Jesum nostrum exarsit. Obstupescit animus admiratione tantæ rei, ut tantùm non attonitus hæreat, non satis habens, quid in calamum amplius effundat, cum mysterium hoc infinities captum humanum excedat. Qvi est ipse amor Dei, in qvo est omne Patris beneplacitum, ut nec sine illo sibi ipsi placeat Col. I.13. Matth III. 17, ab eo jam ita DEUS averso fuit animo, ut nullum genus acerbitatis adversus eum prætermiserit. Qui est ipse virtus DEI 1.Cor. I. 24, ut omnem etiam virtutem suam Pater in Filio habeat, sicut sol in radiis Joh. XIV. 10., illum ita laceravit, ita fregit atqve prostravit, ut omnes etiam vires prorsus amiserit. Qui est splendor gloriæ divinæ & character personæ Patris Ebr. I. 3., ut nec Pater intelligatur sine illo gloriosus esse, sicut sol non lucet sine radiis, illum ita deformavit Pater, ut ne homini quidem amplius similis fuerit, sputo, sordibus impiorum, & sanguine suo foedissime maculatus. Adeô severiter & gloriosè justitiam suam demonstravit DEUS creaturis omnibus, ut nonnisi in sanguine ipsius Filii nobis ad se pateret iterum reditus! *Hunc jam JESUM nostrum proposuit DEUS placamentum per fidem in sanguinem ipsius, ut ostenderet justitiam suam* Rom. III. 25. Agnoscamus ergò, *Cives optimi*, ἀποτομίαν hanc DEI h. e. præcisam admodum & exquisitam justitiæ vindicantis rationem, & summam simul ejus benignitatem, eâ quâ fas est timoris circumspectione, non amplius peccata in minimis ponentes! Satisfactum jam est pro nobis infinito sanê redemptionis pretio, non ut licentiam nobis sumeremus eò confidentius peccandi, sed ut viveremus jam in ejus gloriam, qvi pro nobis mortuus est atqve resurrexit 2.Cor. V. 15. Illi jam Patri omnis misericordiæ in sanguine JESU CHRISTI Salvatoris nostri sit gloria, laus & gratiarum actio in æterna secula Amen! Valete.

P. P. Sub Sigillo Rectoratus A. 1697. d. 14. Februar.